

ترانه چهل قطعه برای ساز قانون

اثر سیمین آقاروسی

گردآوری، تنظیم و اجرا
پریچهر خواجه

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهر
تهران، ۱۳۹۲

فهرست نویسی پیش از انتشار

سرشناسه	: آقارضی، سیمین، ۱۳۱۷-۱۳۸۸.
عنوان و نام پدیدآور	: ترانه: چهل قطعه برای ساز قانون / اثر سیمین آقارضی، گردآوری، تنظیم و اجرا: پریچهر خواجه.
مشخصات نشر	: تهران: ماهور، ۱۳۹۲.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۶ص: پارتیسون؛ ۲۲x۲۹سم.
شابک	: ۹۷۹-۰-۸۰۲۶۰۴-۵۳-۷
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
عنوان دیگر	: چهل قطعه برای قانون.
موضوع	: قانون (ساز)--پارتیسون
موضوع	: موسیقی برای قانون--پارتیسون
شناسه‌ی افزوده	: خواجه، پریچهر، ۱۳۵۶-، گردآورنده
رده‌بندی کنگره	: ۱۳۹۱ ۲۶۷/ق/۶۵۴ MT
رده‌بندی دیویی	: ۷۸۹/۷۹
شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی	: ۳۰۸۶۳۴۲

مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور

تهران، خیابان حقوقی، شماره‌ی ۴۲، طبقه‌ی همکف

کدپستی ۱۶۱۱۹ صندوق پستی ۴۷۷-۱۹۵۷۵

تلفن: ۷۷۶۰۰۲۰ - فکس: ۷۷۵۰۶۵۵۳

www.mahoor.com

info@mahoor.com

ترانه

چهل قطعه برای ساز قانون

اثر سیمین آقارضا

گردآوری، تنظیم و اجرا

پریچهر خواجه

نظارت	پریچهر خواجه
طرح جلد	سیاوش یعقوبی
چاپ اول	۱۳۹۲
تعداد	۲۲۰۰ جلد
لیتوگرافی	کارا
چاپ و صحافی	سمعی

صدابرداران	نوید شاهبیگی و مهدی رضانی
ناظر ضبط	شهرام رکوعی
میکس و مسترینگ	نوید شاهبیگی
تاریخ ضبط	۱۳۹۱

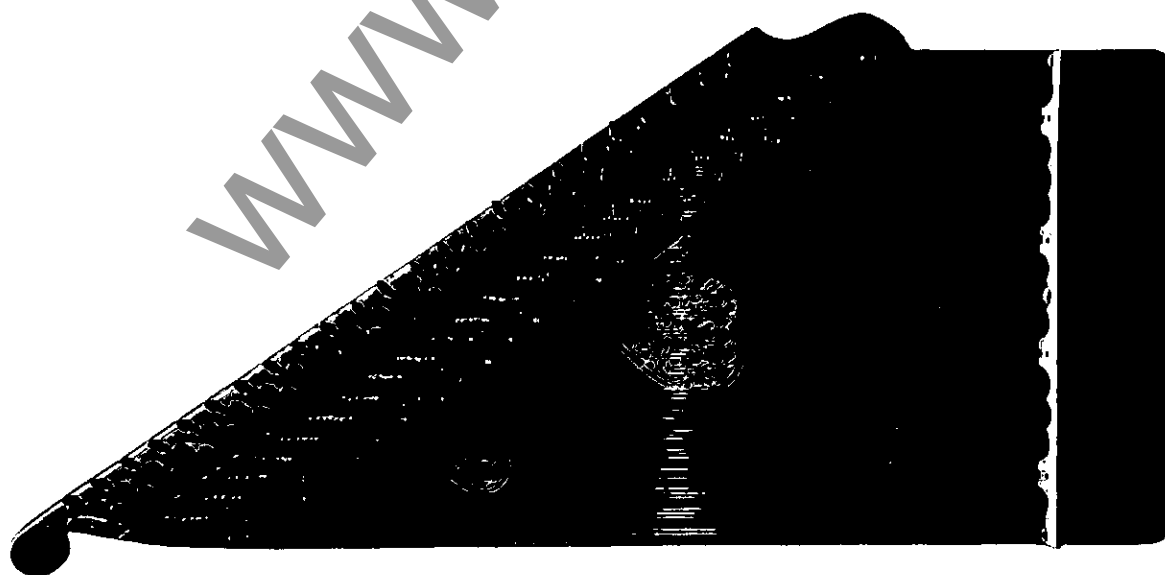
© حق چاپ محفوظ است.

شایم: ۷-۵۳-۴۰۲۶۰۸-۰۰-۹۷۹ ISMN: 979-0-802604-53-7

فهرست

1. Niâyesh	17	۱. نیایش
2. Râz-o Niâz	19	۲. راز و نیاز
3. Saman Buyân	22	۳. سمن‌بویان
4. Kereshme	24	۴. کرشمه
5. Owj	26	۵. اوج
6. Gerdbâd	28	۶. گردباد
7. Mowj	30	۷. موج
8. Sarvenâz	32	۸. سروناز
9. Delnavâz	34	۹. دلنواز
10. Jâvdânêh	37	۱۰. جاودانه
11. Vedâ'	44	۱۱. وداع
12. Sug	46	۱۲. سوگ
13. Bidâd To the memory of Morteza' Heydâvud	49	۱۳. بیداد به یاد استاد مرتضی نی‌داوود
14. Parvânêh	51	۱۴. پروانه
15. Shabâhang	53	۱۵. شباهنگ
16. Kârevân To the memory of Abolhasan Sabâ	56	۱۶. کاروان به یاد استاد ابوالحسن صبا
17. Shurâfarin	58	۱۷. شورآفرین
18. Sabokbâl	61	۱۸. سبک‌بال
19. Parastu	63	۱۹. پرستو
20. Delâviz	65	۲۰. دلاویز
21. Dastafshân	67	۲۱. دست‌افشان
22. Entezâr	69	۲۲. انتظار
23. Shabdiz	71	۲۳. شب‌دیز

24. Faqân	73	۲۴. فغان
25. Mastâneh	75	۲۵. مستانه
26. Dar Ârezu-ye Jânân	78	۲۶. در آرزوی جانان
27. Biqarâr	82	۲۷. بی قرار
28. Raqsân	85	۲۸. رقصان
29. Moshtâq	87	۲۹. مشتاق
30. Reng-e Segâh 1	90	۳۰. رنگ سه گاه (۱)
31. Reng-e Segâh 2	92	۳۱. رنگ سه گاه (۲)
32. Sorush	94	۳۲. سروش
33. Beshârat	96	۳۳. بشارت
34. Sorur	98	۳۴. سُرور
35. Eshtiyâq	100	۳۵. اشتیاق
36. Sarafrâz	102	۳۶. سرافراز
37. Vesâl To the memory of Mehdi Meftâh	105	۳۷. وصال به یاد استاد مهدی مفتاح
38. Hodhod	108	۳۸. هَدهد
39. Chakâvak	110	۳۹. چکاوک
40. Shâdiyâne	113	۴۰. شادیانه

به نام آنکه هستی نام از او یافت

به یاری خداوند توفیق رفیق آمد و چهل قطعه‌ی دیگر از آثار ارزشمند موسیقی‌دان برجسته و شهیر و یگانه‌ی قانون‌نوازی ایران روانشاد استاد سیمین آقارحیمی گردآوری و تدوین گردید و در حال حاضر پیش روی شما مشتاقان است. آنچه تحسین برانگیز و شگفتی‌آور است و باید بدان اشاره کنم این است که قطعات کتاب اول (گلنوش) و کتاب دوم (ترانه) همه و همه نمونه‌هایی از درس‌های استاد است که ایشان در هر جلسه‌ی آموزش به صورت بداهه می‌ساختند و با مِهری وافر به من و دیگر هنرجویان می‌آموختند، به هر روی یادشان گرامی باد و خدایشان بیامرزد!

نا گفته نماند اسامی دو کتاب حاضر برگرفته از نام‌های دلنشین ترانه و گلنوش منوچهری دو دخت گرامی استاد است، عزیزانی که همواره مدیون الطافشان هستم.

قطعات مندرج در دو کتاب با در نظر گرفتن درون‌مایه و تأثیرات حسی آثار با مشورت پدر عزیزم آقای بهرام خواجه نام‌گذاری شده‌اند.

جا دارد از ایشان و همسر هنرمندم آقای شهرام رکوعی که نظارت تام در ضبط قطعات داشتند سپاس‌گزاری کنم. لازم است از دیگر دوستان هنرمندم خانم‌ها مینا مظلومیان و میثاق‌پور و آقایان رضا پرویززاده و حسین مهرانی که در این اثر به من یاری رسانیدند قدردانی کنم.

در پایان همان‌گونه که مشهود است چاپ و انتشار دو کتاب یادشده و مضامین آن‌ها حاصل مساعدت‌های مهربانانه‌ی جناب آقای محمد موسوی، مدیر محترم مؤسسه‌ی فرهنگی - هنری ماهور است که صمیمانه و صادقانه از ایشان نیز تشکر می‌کنم.

پریچهر خواجه

بهار ۱۳۹۲

سیمین آقارضی دُرمنی

در آذرماه ۱۳۱۷ خورشیدی در تهران و در خانواده‌ای هنردوست و هنرپرور زاده شد. اشتیاق وافر او به موسیقی موجب شد از همان اوان کودکی پس از سپری کردن دوران ابتدایی تحصیل به هنرستان موسیقی ملی راه یابد و رهرو این راه پر رمز و راز و پرنشیب و فراز اما شیرین و دلنواز گردد. استعداد ژرف و نیروی پشتکار او بود که سبب شد از همگنان پیشی گیرد و مراتب ترقی و تعالی را یکی پس از دیگری ببیماید و یکی از استادان بزرگ و نامدار و توانمند شود. وی محضر اکثر استادان بزرگ عصر خویش را درک کرد و همه‌ی ایشان همواره هنر او را ستوده‌اند که در ذیل به برخی از آن‌ها اشاره خواهد شد.

اول‌بار همزمان با بهره‌گیری از آموزش‌های هنرمند فقید محمود ذوالفنون، ردیف‌های ویلن را به‌طور کامل نزد استاد زنده‌یاد ابوالحسن صبا آموخت و استاد صبا در آن‌زمان پیش‌بینی کردند که «وی یکی از هنرمندان بزرگ موسیقی ایران خواهد شد!» و این کلام دقیق و عمیق چه درست تحقق یافت. او تنها بانوی به‌کمال‌رسیده‌ی مکتب این بزرگ‌مرد است.

پیانو را نزد جواد معروفی، قانون را از استاد مهدی مفتاح، آواز را از استاد غلامحسین بنان و تمبک را نزد استاد حسین

تهرانی فرا گرفت. شادروان حسین تهرانی بعدها در خصوص وی گفتند: «هنر سیمین علاوه بر عشق و علاقه، از استعداد خدادادی بهره گرفته است و من این را به‌ندرت مشاهده کرده‌ام.»

علاوه بر سازهایی که نام برده شد، با نواختن رُبَاب، بربط، قیچک و کمانچه نیز آشنایی کامل داشت. او با بیشتر ارکسترهای بزرگ، مانند ارکسترهای مختلف فرهنگ و هنر وقت، ارکستر سمفونیک تهران و ارکستر خالقی به رهبری روان‌شاد روح‌الله خالقی همکاری نزدیک و مؤثر داشت.

با بسیاری از استادان و نام‌آوران برجسته‌ی موسیقی این سرزمین بزرگ و کهن، همچون پرویز یاحقی، علی تجویدی، حبیب‌الله بدیعی، همایون خرم، حسین تهرانی، یوسف یوسف‌زاده و چهره‌های سرشناس دیگر چون سیروس حدادی، محمد موسوی، سیاوش زندگانی، امیرناصر افتتاح، آبتین اجلالی و... همراهی و هم‌نوازی داشته و همکاری کرده است. از سال ۱۳۴۱ ارکستری به‌نام «ارکستر سیمین» بنیاد نهاد که بسیار شهره شد. آهنگ‌های این ارکستر را خود می‌ساخت و تک‌نوازی‌های آن‌ها را هم خود می‌نواخت.

چندی هم هنرآموز هنرستان آزاد موسیقی به سرپرستی زنده‌یاد محمدعلی امیرجاهد و مدرس انجمن حمایت از نایب‌نایان بود و شاگردان بسیاری از وی بهره گرفتند. در اواخر دهه‌ی چهل به‌عنوان تک‌نواز قانون به استخدام رادیو درآمد و در ارکسترهای بزرگی مانند ارکستر «گل‌ها» که به همت زنده‌یاد داود پیرنیا پایه‌گذاری شده بود و ارکستر سازهای ملی به رهبری استاد مهدی مفتاح مشارکتی پر بار داشت. استاد مفتاح نیز درباره‌ی وی گفته‌اند: «سیمین، ساز قانون، این ساز باستانی و اصیل ایرانی را با هنر نوازندگی و استعداد خاص خود دوباره زنده کرد».

سال‌هاست که نوار دلنشین «قانون سیمین» زبانزد خاص و عام است و ترنم سازش نوازشگر گوش جان و